

erdőgazdaság különféle üzemeinél is hovatovább nagyobb és nagyobb tért hódít, részünkről is figyelmet érdemel e mű, mely könnyű nyelvezeten van megírva; az elektromosság elvont tétéleit példákkal, hasonlatokkal illusztrálja s előadásának megértését a műben adott számosabbnál számosabb ábra elősegíti.

Tomasovszky Imre.

III. A könyvpiaçz új termékei.

Földmivclésügyi miniszter: Magyarország földmivclésügyc az 1905. évben. Budapest, 1906. 4°, 142 old.

Földmivclésügyi miniszter: A gazdasági tudósítók évkönyve 1907. évre (XIV. évfolyam). Ára 1 K.

Dr. Márffy Ede: A magyar határvámigazgatás és vámkezelés szabályai. Budapest, 1907. Szerző sajátja (Budapest, I., Országház-u. 2.). 8°, 170 old., 1 tábl. Ára 4 K.

Laris Jenő: Holzproduktion, Holzverkehr und Holzhandelsgebräuche in Deutschland. (A német fatermelés, faforgalom és fakereskedelmi szokások.) Eisenach, 1907. 8°, 352 old. Ára 7 K 20 fillér.

Wagner C. Die Grundlagen der räumlichen Ordnung im Walde. (Az erdő térbeli rendezésének alapjai.) Tübingen, 1907. Nagy 8°, 320 old., 44 ábra, 1 színes tábla. Ára 8 K 40 f.

Hellwig: Jahrbuch des Schlesischen Forstvereines für 1906. (A poroszsziléziai erdészeti egyesület évkönyve.) Breslau, 1907. 8°, 182+32 old. Ára 3 K 60 f.

Dr. Helbig Miksa: Über Düngung im forstlichen Betriebe. (A trágyázás az erdészeti üzem körében.) Neudamm, 1906. 8°, 142 old. Ára 3 K 60 fillér.

Vidéki levél.

(A gyapjas pille petéinek pusztítása.)

Tekintetes Szerkesztő ur! Az Erd. Lapok f. évi III-ik füzetében „Vidéki levél“ czimen megjelent szerény közleményemben fel- említettem a közönséges gyapjas lepke (Ph. bombix dispar) petéinek e tavaszon eszközleendő pusztítását. Legyen tehát szabad ennek eredményéről röviden beszámolnom, előre bocsátván, hogy a hó késői olvadása és a hideg, szeles időjárás folytán ezen munkálat csak márczius hó II-ik felében volt megkezdhető és a husvéti ünnepek beállta miatt, csak rövid ideig folytatható, mert az ünnepek után, az idő előhaladottsága és az erdei ültetések beköszöntése miatt,

a petegyűjtés folytatható nem volt, amennyiben a munkáshiány miatt, a munkáserőt inkább az ültetéseknel kellett felhasználnom.

A petegyűjtés, mintegy 800 kat. holdon 339·25 napszámot és 182 K 42 fillér költséget vett igénybe. A gyűjtés pedig úgy történt, hogy a napszamosok az egyes részleteket pásztként ide-oda menet bejárván, a petefészkeket a törzsekről pléhkanalak segítségével kisebb edényekbe kaparták és egy pontosan megmért nagyobb közös edénybe gyűjtötték, mely megtelven, a peték elégettettek; a kézzel elérhetetlen petefészkek pedig hosszabb póznák laposra vágott végeivel lehorzoltattak, hogy így a földre hullván, ha a hernyók kikelnek, az éhség és a hideg esők által legalább részben elpusztuljanak.

Az edényes munkások által elért petékből összesen 2647 liter gyűlt össze. Esik tehát egy napszámra 7·8 liter, egy liter pedig 6·89 fillérbe került.

Nem lesz tán érdektelen tudni, hány hernyó pusztult el a peték elégetése által?

Ezen czélból 2·5 liter gyapotos petefészket a gyapottól lehetőleg — sűrű rosta segítségével — megtisztítottam és a tiszta petéket közönséges háztartási óramérlegen megmérve, 400 grammot kaptam; ebből 18,300 petét megszámlálva és megmérve, súlyuk 25 gramm volt.

Ezekszerint tehát $2647 : 2·5 = 1058·8 \times 400 = 423,520 : 25 \times 16,940·8 \times 18,300 = 310.016,640$ hernyó pusztítottatott el elégetés által, mely szám azonban, ha a kézzel elérhetetlen és póznákkal lehorzolt petefészkek megbecsülhetőek lettek volna, jóval emelkednék.

Eltételezve attól, hogy ezen peteszedés által, az erdőtörvény 14. §-a inteniójának megfeleltünk, kérdés már most: nagyjából mily előny éretett el azok pusztítása által?

A szóban álló mintegy 800 kat. hold erdő 40—70 éves, tulnyomólag cser és csak kisebb részben gyertyán és virágos kőrissel elegyes, átlagban tehát 50 éves, IV-ik termőhelyi osztályu, 0·7 záródású, miért is annak növekedését a zsebnaptárban lévő, tölgyre vonatkozó termési tábla IV-ik osztályára érvényes átlagnövedékkel $1·64 m^3 \times 0·7 = 1·15 m^3$ -rel véve számításba: $800 \times 1·15 = 920 m^3$ fát mentettünk meg ez évre, mely ha tőértékét, mint tűzifáét az

íteni 10 K tömör köbméterenkénti tőárral vesszük: $920 \times 10 = 9200$ koronát képvisel, melyért 182 K 42 fillért áldozni, mégis kifizette magát, még az esetben is, ha felteszük, hogy a hernyófalásnak csak a növedéknek fele esnék is áldozatul.

Nem állítom azt, hogy ezen peteszedés teljesen sikerült legyen, mert szórványosan bizony akadnak ottan még petefészkek, kivált oly helyeken, ahol kisebb mértékben lévén, a szedés elhanyagoltatott, de bizton hiszem, hogy a kilátásban volt nagymérvű hernyó-rágásnak elejét vennem mégis sikerült. Csakhogy félni lehet, hogy miután a szomszéd állatokban e tekintetben mi sem történt, bár az idén nagyobb hernyórágástól félnem nem kell, a jövő évben mégis ismét el lesz az ezidőszerint még gondozásom alatt lévő erdő a petéktől lepve.

Ezen szerény közleményem — ugy hiszem — azon szaktársaimat is kissé gondolkodóba ejtendi, akiknek nézete szerint a közönséges gyapjas pille petéinek gyűjtésével vesződni kár, miután — véleményük szerint — ha annyira elszaporodtak, hogy az erdőt lombdiszétől teljesen megfosztják, az éhségtől amugy is elpusztulnak. De ők megfeledeznek arról, hogy mire az éhség a hernyókat elpusztítja, a megtámadott erdő évi növedéke is elpusztult, sőt a gyengébb faegyedek, melyek néhány évig még növekedtek volna, teljesen ki is száradnak és ezáltal a fent kimutatott kár még inkább érezhető. Azonkívül pedig az ily hernyó-lepte legeltethető állatokban a marhalegeltetés a legelő állatok egészségét is veszélyezteti.

De meg a jövőre is kell gondolnunk, mert ha a hernyókat az éhség teljesen el nem pusztítja, mire pedig biztosítékkal nem birunk, lehet, hogy jövőre 800 hold helyet 8000 holdunkat látjuk majd száraz söprüként az ég felé meredezni.

Kitünő szaktársi üdvözlettel

Miklósváron, 1907. márczius 28-án

Kabina János

ny. m. kir. erdőmester.